erlin, että Kerenski ei ole koskaan ollut sosialisti, yhtään enempää kuin kadetti Miljukoff. Kerenski on ollut pikkutilallisten johtomiehiä ja kuulunut näitä edustavaan niinsanottuun "työryhmään." Venäjän työväen suuri enemmistö, vakuuttaa kirjottaja, on monasti julistanut vastustavansa kiihkokansallista politiikkaa, ja johtavina aineksina ovat kansainvälisen sosialismin kannattajat, jotka luonnollisesti vastustavat sotaa.

PILVENPIIRTÄJIÄ VANHAAN AIKAAN.

Amerikan suurkaupungeissa olevien pilvenpiirtäjien luulisi ainakin olevan verraten uudenaikaista keksintöä, mutta niin ei ole asianlaita. Vanhassa Kartagossa oli aina 6-kerroksisia huoneita, Roomassa säädettiin vasta Augustuksen ajalla, ettei rakennusten julkisivu saanut olla 20 metriä (noin 65½ jalkaa) korkeampi; Konstantinopolissa oli 10-12 kerroksisia taloja.

Asian ymmärrämme oikeassa valossa vasta kun muistamme, että noiden kaupunkien kadut eivät olleet sellaisia leveitä ja mahtavia valtateitä kuin mitä nykyaikaisissa kaupungeissa näemme, vaan kapeita kujia. Nykyajan kaupungeissa ovat pääkadut 20-50 metriin (noin 65½—164 jalkaa) leveitä, sitävastoin kun vanhan Rooman leveimmät kadut olivat seinästä seinään 7 metriä (noin 23 jalkaa); kaksi tärkeintä liikekatua, Vicus Jagarius ja Vicus Tuscus, olivat edellinen 5½ metriä (noin 18 jalkaa) ja jälkimäinen ainoastaan 4½ metriä (hiukan yli 14½ jalkaa) leveä. Sellaiset kujaset tulivat jo kylläkin pimeiksi, vaikka rakennukset eivät olleet senkään korkeampia.

UHRAA OSALTAAN ISÄNMAALLE

William K. Vanderbilt nuoremman rouva kuuluu myös niihin naisiin, jotka haluavat "tehdä osansa isänmaan eteen." Porvarillisille lehtimiehille hän on kertonut, että heidänkin kodissaan "on alettu säästää elintarpeita; kahtena päivänä viikossa ei pöytään tuoda ollenkaan liharuokia, ja muina päivinä ainoastaan yksi laji liharuokaa." Kuten tunnettua, ei kalaa eikä lintua lueta liharuokiin kuuluviksi.

Kysymykseen, vaikuttiko noin hämmästyttävä säästeliäisyys rajotuksia myös heidän vieraspitojensa suhteen, vastasi tämä vallankumouksen tytär: "Vieraspitoja on näin kesäaikana verraten vähän. Meidän kesäasunnollamme maalla vierailee pyhänseutuna noin kaksi-kolmekymmentä ystäväämme. Heidän täytyy tyytyä talon tapoihin — koskaan ei tarjota enempää kuin kolme liha- ja linturuokaa, miellyttipä se vieraitamme taikka ei —." Ihme ja kumma, kuinka vieraat elävät pyhän yli niin luetuilla annoksilla!

Luku- ja kirjotustaidottomia on Yhdysvalloissa 5,500,000. Yhteen kasaan koottuina niistä muodostuisi suurempi joukko kuin koko Sveitsin väestö tai yhtä suuri kuin Tanskan ja Norjan kansat yhteensä. — Olisi sitä siis "sivistyksen puolesta" vähän tekemistä lähempänäkin, ettei tarvitsisi mennä tappelemaan saksalaisia vastaan, joista vain aniharvat henkisesti vialliset ovat luku- ja kirjotustaidottomia.

Äänioikeustaistelijat naiset kuuluvat luopuneen sotahuudostaan "Me emme pelkää mitään" — sen jälestä, kun vankilassa rotat olivat heitä hätyyttäneet.

RUMA TAPA.

Työläisten kesken on sangen yleistä, että joka sakissa valitaan joku erityisen pilkanteon ja naurun esineeksi. Tuskin sitä työmaata, ruokataloa, poikain- tai naistenkotia, jossa ei yhtä pidettäisi sellaisena "pahnan pohjimmaisena," jota aina ivataan ja härnätään.

Aiheena siihen ivanalaiseksi joutumiseen tavallisesti on se, että asianomainen on jossakin suhteessa toisista eroava; että hänellä on joku ruumiinvika tai muu ominaisuus, jota toisilla ei ole: että hän esim. on vanhempi taikka nuorempi, tuntuvasti pitempi taikka lyhempi, lihavampi taikka laihempi kuin ympäristönsä; että hän (tämä koskee erityisesti naisia) käyttää vallitsevasta kuosista poikkeavaa pukua; että hän on syntyisin toiselta paikkakunnalta kuin muu seura, ja sentähden puhuu hiukan toisenlaista — ehkä parempaa — murretta kuin toiset; että hänen hermostonsa on arempi kuin toisten; tahi ainoastaan se selkä, että häntä ei ympäristönsä raakuudet huvita. Usein, näet, tuollainen raa'an ympäristönsä typeryyksien uhriksi joutunut on kehittyneempi ja hienotuntoisempi henkilö kuin hänen pilkkaajansa. Mutta jos sellaisen henkilön hermosto entisistä kärsimyksistä jo on vialla, voidaan hänet älyttömällä pilkanteolla, härnäämisellä ja kiusottelulla ajan mittaan saattaa todelliseen mielenvikaan.

Tiedämme kyllä, että tämmöinen menettely enemmän johtuu ajattelemattomuudesta kuin tietoisesta ilkeydestä, mutta siitä kärsimään joutuneelle se on yhdentekevä. Hekään kaikki eivät ole sillä asteella, että ajan mittaan pystyisivät asettumaan moisen kohtelun yläpuolelle, vaan joutuvat epätoivoon, josta voi olla tuhoisia seurauksia joko heille itselleen tahi joillekin piikkaajista.

Näihin huomautuksiin antoi tällä kertaa aihetta parin nähtävästi tuon meikäläistenkin keskuudessa valitettavasti niin yleisen ilkeyden esineiksi joutuneen toverin valitukset, toinen Raymondista, Wash., ja toinen San Franciscon naisten kodista. Muistutamme niille, jotka eivät sitä ennestään tiedä, että "ihminen ei silti aina ole hupsu, vaikka hänellä on kykyä saada toiset luulemaan itseään hupsuksi."

VIRKAKONEISTO JA SOTA.

Alkaa myöten alkaa vähitellen tulla tietoja, kuinka "herrain kiire" — se virallinen saamattomuus — on tuottanut paljon vahinkoa Englannin sodankäynnille.

Sodan alussa herätti suurta ihmettelyä, miksi sotavirasto niin kauan viivytteli rakennusten hankkimisessa n.s. "Kitchenerin armeijan" harjotusleireille. Vasta myöhemmin on saatu selville syy, josta tämä viivytys johtui. Kohta kun huomattiin tuollaisia rakennuksia tarvittavan, ryhdyttiin tekemään sopimuksia Norjan puutavaraliikkeiden kanssa tarvittavain aineksien hankkimisesta. Mutta ennenkuin hankintasopimusta saatiin lopullisesti valmiiksi, oli norjalaisille liikkeille laitettava varmat mitat ja piirustussuunnitelmat. Näiden laatimisessa kuitenkin vitkasteltiin niin kauan, että Englannin hallituksen aikeista tuli vihiä saksalaisten korville, ja heillä oli piirustukset heti valmiina; riensivät tekemään edullisia tarjouksia norjalaisille, jotka luonnollisesti hyväksyivät ne, koska englantilaisilta ei kuulunut mitään varmempaa. Saatuaan siten brittiläiset estetyksi saamasta norjalaista puutavaraa kipeimpään tarpeeseensa, kiiruhti Saksa julistamaan puutavaran sotakieltotavaraksi, joten Englanti ei voinut Ruotsistakaan hankkia puutavaroita.

V. 1915 erään maanviljelijän asiamies tarjosi hallitukselle tuon maanviljelijän omistamaan vetokonetta tuntuvasti halvemmasta hinnasta kuin mitä kone ostettaessa oli maksanut, vaatien siitä vain $3,000. Sotavirasto vastasi ei ostavansa näitä koneita arvioimisen perusteella, vaan lupasi vuokraavansa koneen 35 dollarista päivässä, kun omistaja hankki ajurin ja polttoöljyn. Kauppa päätettiin, ja asiamies lähti sotaan. Kuuden kuukauden kuluttua hän pääsi käymään ktonaan ja sai silloin kuulla, että vetokone yhä oli sotavirastolle vuokrattuna 35 dollarin maksusta päivältä. Noina kuutena kuukautena mitkä kone oli sotavirastolla ollut, oli se omistajalleen tuottanut $6,800, sen sijaan kun koko kone olisi myyty 3,000 dollarista. Arvellen tämän jo riittävän, asiamies tarjosi konetta hallitukselle ilmaiseksi. Mutta sotavirasto kohteliaasti kieltäytyi tarjousta vastaanottamasta, vaan tahdottiin kone pidettäväksi edelleenkin vuokralla 30 dollarista päivältä, mutta sotavirasto itse hankkii ajurin ja öljyn.

Sellaisella menolla ei ole ihme, jos sota maksaa tolkuttomasti, ja jos sittenkin tapahtuu kaikenlaisia odottamattomia kommelluksia, kun herrat ovat varressa.

Järjestömme asioita

S. S. JÄRJESTÖN LUENNOITSIJAN SANNA KANNASTON MATKAOHJELMA CALIFORNIASSA

Syyskuulla:
Reedley, Cal. 13, 14 ja 15 p.
Los Angeles 16, 18 ja 19 p.
San Pedro 17 p.

CANADAN S. S. JÄRJESTÖN ASIOITA

KUSTI KOPILAN MATKAOHJELMA.

Canadan s. s. järjestön puhujan Kusti Kopilan matkaohjelma:

Syyskuulla:
Cobalt 17—18—19 p.
St. Catharines 21—22 p.
Toronto 23—24 p.

Osastot, ottakaa huomioonne teille määrätyt päivät ja pitäkää huoli puhetilaisuuksien järjestämisestä ja hyvin ilmottamisesta.

Uusinta kirjallisuutta puhetilaisuuksissa saatavana, joista samoin kuin lehtitilauksistakin lankeaa prosentti Canadan s. s. järjestölle.—K. K.

Osuustoiminnan menestymisen ja laajentamisen ehdoista

Osuustoimintaa sanotaan usein työväenliikkeen kolmanneksi haaraksi, eikä tämän kirjottajalla ole mitään sitä vastaan, mutta painettakoon visusti mieliin, että osuustoiminnan ilmenemismuodot ja työskentelytavat ovat kumminkin monessa suhteessa hyvin erilaiset kuin sosialistisen ja unionistisen liikkeen ilmenemismuodot ja menettelytavat.

Ensimäinen suuri merkille pantava eroavaisuus on siinä, että sosialistinen ja unionistinen liike täytyy joka paikassa alkaa voimakkaana ja laajakantoisena agitatsionina, jolla täytyy voittaa mukaan suuria joukkoja, jotka sitten hyökkäävät suoranaiseen joko taloudellisen tahi poliittiseen taisteluun omistavaa luokkaa vastaan, vallottaakseen työläisille taistelun alussa määriteltyjä etuisuuksia. Osuustoiminta sen sijaan alkaa melkein aina ensiksi käytännössä ja sitten vasta olemassa ololaan ja tarjoomillaan etuisuuksilla agiteeraa mukaansa suurempia joukkoja. Ei panneet Rochdalen paljon puhutut kankurit Englannissa toimeen mitään suurenmoista huomiota herättävää agitatsionia, vaan yksinkertaisesti perustivat kaupan 28 pekkaa noin $150 pääomalla johonkin sivukadun varrella olevaan kellariin ja alkoivat siellä iltasin työstä palattuaan myydä tavaroita mitä pystyivät hankkimaan osuuskuntansa jäsenille ja muille työläisille. Edellekäypä agitatsioni luultavasti rajottui siihen, että nämä miehet edeltäpäin keskustelivat asiasta ja laskivat niitä mahdollisuuksia mitä heillä olisi tämänlaisen kaupan perustamiseen ja mitä he siitä voisivat hyötyä. Luultavasti he siitä puhuivat myöskin naapurillensa ja kehottivat häntäkin liittymään mukaan. Tekivät siis "tupa-agitatsionia" niinkuin meillä tavataan sanoa. Se että heidän kauppaansa sitten myöhemmin liittyi yhä enempi ja enempi työläisiä, ei suinkaan riippunut siitä kuinka lennokkaasti he osasivat sen puolesta agiteerata, vaan siitä mitä etua heidän kauppansa pystyi työläisille tarjoamaan.

Suunnilleen samanlaisen paikkakunnallisen tupa-agitatsionin kautta ovat useimmat osuuskaupat syntyneet sitten myöhempinäkin aikoina ja syntyvät yhä vieläkin. Mikäli varsinaista osuuskauppa-agitatsionia on tehty, on sitä tehty vasta niillä paikkakunnilla, joissa jo on osuuskauppa ollut ja juuri osuuskauppojen alotteesta ja kustantamana. Ja tämän agitatsionin menestys ei riipu niinkään paljon sen agitatsionin lennokkuudesta kuin niistä käytännöllisistä tuloksista mitä osuuskauppa on tuottanut sillä paikkakunnalla.

Osuuskaupat siis syntyvät käytännössä ja joutuvat taistelemaan olemassaolonsa puolesta käytännössä, sen sijaan kun sosialistinen ja unionistinen liike syntyy agitatsionissa ja täytyy voittaa siinä suuret joukot puolellensa ennen kuin se voi ollenkaan käytännöllisiä tuloksia tuottavaa taistelua käydä.

Siinä onkin ollut osuustoiminnan heikko puoli, että ei ole käyty alussa voimakkaaseen agitatsioni- ja valistustyöhön, se olisi asettanut osuuskaupatkin heti varmalle pohjalle kun niillä olisi ollut heti alunpitäen hyvin järjestetty kannattajajoukko, sanoo tähän joku lennokas osuustoiminta-agitatsionin puolustaja ja harrastaja.

Mikä siten on se pohja, josta tämä erilaisuus johtuu?

Se on siinä, että osuustoiminta itsekin, varsinkin alkuaikoinaan on enempi agitatsionia kuin varsinaista luokkataistelua. Osuustoiminta niin kauan kuin se rajottuu ainoastaan osuuskauppoihin, voi kyllä muodostua katkeraksi taisteluksi osuuskauppaan kuuluvien työläisten ja paikkakunnan pikkuporvarien välillä, mutta samalla aikaa on se pakotettu olemaan yhteistoiminnassa suuromistajain kanssa, jotka vasta todelliseen omistavaan luokkaan kuuluvatkin. Eikä sekään muuta tätä asiaintilaa vaikka osuuskaupat onnistuvat perustaa omat tukkukaupatkin sillä siinäkin tapauksessa jäävät ne riippuvaisiksi ja ovat pakotetut yhteistoimintaan tuotantoa kontrolleeraavien yhtiöiden ja trustien kanssa. Sitä taas ei kai enää kukaan nykyistä yhteiskuntaelämää ja omaisuuksien keskittymistä tunteva innokkainkaan osuustoimintamies ajattele, että työväen osuuskunnat koskaan voisivat kohota siihen asemaan että ne alkaisivat kontrolleerata tuotantolaitoksia. Työläisten ostokyky ei kapitalistisen järjestelmän aikana sitä edellytä. Tuotantolaitoksia voivat työläiset päästä kontrolleeraamaan ainoastaan sosialistisen vallankumouksen kautta, eikä koskaan osuustoiminnallisen kehityksen kautta.

Tästä osuustoiminnan pakollisesta yhteistoiminnasta omistavan luokan kanssa johtuukin, että aikaisemmat marxilaisen tieteellisen sosialismin edustajat, Marx itsekin, eivät ole ollenkaan hyväksyneet kulutusosuuskuntia, koska niillä ei voi olla jyrkän luokkataistelun leimaa eikä menettelytapoja. Tuotanto-osuuskunnat, joissa työläiset itse olisivat omistaneet tuotantolaitokset, he sen sijaan ovat hyväksyneet, mutta työläiset eivät ole siinä suhteessa pystyneet menestyksellisesti kilpailemaan suuromistajien kanssa aikaisempinakaan aikoina, jolloin tuotantolaitokset eivät vielä olleet niin jättiläismäisen suuria kuin nykyaikana. Nykyään suuret yhtyneet osuuskunnat, esim. Englannissa harjottavat tuotantoakin, mutta hyvin rajotetussa määrässä, eikä, kuten edellä sanottu, koskaan toivotakaan osuustoiminnan kautta voitavan vallottaa suurtuotannon välineitä työläisten käsiin. Sitä varten käydään sosialistista poliittista taistelua kaikissa maissa. Sosialistinen agitatsioni siis sisältää osuustoiminnallisenkin agitatsionin, mitä sen lopulliseen päämäärään tulee. Osuustoiminnallisten laitosten lopullinen onnistunein muoto on kunnalliset ja valtiolliset laitokset, niin tuotannon kuin kaupankin alalla.

Täten jää osuustoiminnalle vain välillinen merkitys samoin kuin unionismillekin. Unionismin tehtävä on opettaa työläisille yhteenliittymisen merkitystä ja taistella palkankorotuksia, työpäivän lyhennyksiä y.m. parannuksia työoloihin. Osuustoiminnan tehtävänä on samoin opettaa työläisille yhteistoiminnan merkitystä ja hankkia työläisille halvempia ja parempia elintarpeita. Nämä tehtävät ei suinkaan ole arvioitava vähäisiksi ja siksi kannattaa kyllä jokaisen työläisen yhtyä osuustoimintaliikkeeseen. Vaikka osuustoimintaliike ei voikaan suoranaisesti taistella omistavaa luokkaa vastaan, niin taistelemalla pikkuporvareitakin vastaan se muuttaa voimasuhteita työläisille edulliseen suuntaan, vähentämällä pikkuporvareita, jotka aina ovat luokkataistelussa kapitalistien puolella, ja samassa suhteessa lisäämällä työväenluokkaa, johon pikkuporvarit asemansa menetettyään tuntevat kuuluvansa. Nykyisetkin samoin kuin aikaisemmatkin lakkotaistelut osottavat että pikkuporvareista kapitalistit muodostavat lahtarikaartinsa työläisiä vastaan.

Kun täten olemme kylmäverisesti harkinneet mitä osuustoiminta on, mitä se voi, ja mitä se ei voi, ja olemme huomanneet, että se on liikettä, jonka tulee opettaa työläisille yhteistoimintaa, hankkia niille halvempia elintarpeita ja jouduttaa porvarillisten ainesten vähentymistä yhteiskunnassa niin sitten tulemme kysymykseen: miten osuustoiminta voi parhaiten nämä tehtävänsä täyttää?

Tämän kirjotuksen alussa sanottiin, että osuustoiminta on agitatsionia enempi käytännöllisen toiminnan kuin puhumisen tahi kirjoittamisen kautta, muta sillä ei tarkoteta sitä ettei siitä pitäisi puhua ja kirjottaa, mutta sitä kyllä tarkotetaan, että puhuminen ja kirjottaminen ei siinä paljon auta, jos ei liikkeitä saada käytännöllisesti agiteeraamaan itsensä puolesta, se on, jos ei niitä saada työläisiä hyödyttämään. Aatteellisesti innostamalla voidaan koota jonkunveran joukkoja tilapäisesti, mutta pysyvästi pitää niitä koossa vain aineellinen etu. Esimerkkinä tässäkin suhteessa voimme käyttää unioitten kokemusta ja sosialistipuoluueenkin. Unioihin voidaan kyllä nim. agitatsionilla ja kasvatustyöllä järjestää jonkun verran joukkoja, mutta todelliseksi joukkoliikkeeksi se muodostuu vasta silloin kun on toivoa, että sen kautta saadaan palkankorotuksia tai muita parannuksia aivan pian ja jos ne toiveet eivät toteudu on siitä seurauksena taantumus ja lamaannus. Aatteellinen innostus ei ole koskaan missään voinut taistella parannuksia työläisten oloihin. Samoin sosialistipuoluekin vasta silloin saa aikaan todellista joukkoliikettä, kun on toivoa pian saavutettavasta vaalivoitosta, joko kunnallisessa tahi valtiollisessa taistelussa. Tämä on vakava varotus osuustoimintamiehille, että ei rakennettaisi sittenkään kovin paljon kasvatustyön päälle, vaikka se onkin tarpeellista ja välttämätöntä, mutta sittenkin on pääpaino pantava siihen, että osuustoim. täytyy tuottaa työläisille hyötyä ja vasta silloin kun se sitä tuottaa voidaan toivoa sille suurempien joukkojen kannatusta. Niin kauan kuin se sitä ei tee, jää se pienien aatteellisesti innostuneitten joukkojen, etupäässä sosialistien kannatettavaksi. Minä tiedän, että edellä tehty väite ei ole osuustoimintaintoilijain mieleinen, eikä oikeaoppisten osuustoimintaperiaatteiden mukainen mutta siitä huolimatta kuiva tosiasia. Ja osuustoiminnassa olisi otettava aina kuivia tosiasioitakin huomioon, vaikka ne ei lennokkaita ja periaatteen mukaisia olekaan.

Osuustoiminnan menestymisen ehto on siis tavattoman huolellisesti järjestetty liike. Menot täytyy saada supistetuksi mahdollisimman pieniksi ja ostot toimittaa tavattoman huolellisesti, että jokainen tavara ostetaan sieltä, mistä se on edullisin ostaa, eikä sieltä mistä sattuu. Ennen kaikkia tulisi osuustoiminnan pyrkiä ja pystyä saamaan aikaan farmarien tuotteiden suora välitys farmareilta kuluttajille ilman muita välikäsiä kuin osuuskauppa. Amerikassa on tämäkin samoin kuin kaikki muukin osuuskuntien toiminta tavattoman vaikeata siksi, että suuret pääomat ovat orjuuttaneet niin farmarit kuin kauppiaatkin, mutta aivan mahdotonta kai ei olisi jotain tehdä varsinkin nyt kun suomalaisille osuusliikkeille tulee oma tukkukauppansa. Tietysti ei osuuskaupat voi ostaa niin halvalla kuin kapitalistit, jotka maksamalla jo keväällä aikaisin etukäteen vievät köyhiltä farmareilta heidän satonsa melkein ilmaiseksi, mutta osuuskaupatkin kai voisivat ostaa rikkaammilta farmareilta, jotka voivat pitää tuotteitaan jonkun verran takanaan maksamalla vähän enemmän kuin kapitalistit heille maksavat, mutta kumminkin vähemmän kuin tukkukaupat ottavat osuuskaupoilta. Hedelmät esim. ottaa kapitalistit lännen ja etelän hedelmäfarmareilta melkein ilmaiseksi ja me täällä "kinoksien ja pohjatuulien" maassa maksamme niistä melkein jalokivien hintaa samaan aikaan. Tomaateista maksamme täällä 15 senttiä paunasta samaan aikaan kuin Washingtonin farmarit syöttävät niitä sioille, kun eivät saa niitä mihinkään myytyä, kun californialaiset hedelmät ovat täyttäneet kaikki markkinat. Nyt on kysymys siitä eikö osuusliikkeet voisi mitenkään tuottaa niitä tänne sellaisilla hinnoilla, että työläiset voisivat niitä käyttää, ei vain pöydänkoristeina silloin kun on vieraita, mutta ravinnoksi itselleen ja lapsilleen. Samoin olisi paikalliset farmarit saatava kasvattamaan kasviksia ja osuuskaupat välittämään niitä työläisille sellaisista hinnoista, että niitä voisi syödä. Äskettäin oli lehdissä uutinen, että täällä kinoksien ja pohjatuulien maassakin on eräs kapitalisti farmari kasvattanut 10 eekkerin maalla tuhansien dollarien edestä kasviksia tänä kesänä. Miksi ei työläisfarmarien kannattaisi niitä kasvattaa ja osuuskauppojen välittää työläisille ettei tarvitsisi kesät ja talvet syödä aina samanlaisia tali- ja ihra-"herkkuja".

Tässä edellä oli muutamia kysymyksiä, joissa olisi tekemistä hyville osuustoimintamiehille, että ne tulisi ratkaistua työläisten eduksi. Äskettäin kirjoteltiin lehdissä, että meillä on muutamia hyviä osuustoimintamiehiä ja vaikka tämän kirjottaja ei olekaan hyvä-mies-opin kannalla, niin myöntää täytyy, että näitten kysymysten ratkaisemiseen tarvittaisiin muutamia hyviä liikemiehiä. Mutta samalla täytyy varottaa, ettei niitä sittenkään tehtäisi osuustoiminnan jumaliksi, sillä silloin osuustoiminta taas menettää merkityksensä. On juuri samantekevää jos me olemme riippuvaisia muutamista hyvistä osuustoimintamiehistä taikka sitten porvareista. Edellisessä tapauksessa tuo hyvä osuustoimintamies sanelee meille ehdot, millä ja miten hän meitä palvelee ja jälkimäisessä tapauksessa porvari. Jos meillä on joku hyvä osuustoimintamies, niin pakottakaamme se keksimään keinoja miten osuustoiminta saataisiin työläisiä enemmän hyödyttämään, mutta pakottakaamme se myöskin luovuttamaan ne keinot osuuskuntien käytettäväksi, että niitä voi sitten tavallisetkin ihmiset astua käyttämään, ettemme jää noitten hyvien miesten armoille.

Älkää ymmärtäkö väärin, ei tällä mitenkään tahdota vähentää osuuskunnan jäsenten ja työläisten velvollisuuksia osuusliikkeitä kohtaan, vaan päinvastoin lisätä, sillä kaikki ne vaatimukset mitä tässä osuuskaupoille asetetaan, jäävät kauppaa tarvitsevien työläisten ja lähinnä kaupan jäsenten täytettäväksi. Heidän itsensä on asetettava kauppa sellaiselle kannalle, että se heitä hyödyttää, ostamalla kaupan osuuspääomaa, tekemällä kauppaa ja muuten kaikin tavoin valvomalla kaupan asioita mahdollisimman hyvin. — Sefa Lepistö.

Chesterfield
CIGARETTES

Tässä paperossissa on *enempi* kuin maku

Varmasti! Sillä Chesterfields, sen ohella tyydyttää makua, on astunut aivan uudella lajillaan nautinnoksi polttajille.—

Chesterfields sopii maullenne, se antaa teidän tietää, että poltatte — ne TYYDYTTÄVÄT!

Ja siltikin ne ovat mietoja!

Sekotus joka tekee sen — se uusi huolellinen sekotus ulkomaisesta ja kotimaisesta tupakasta.

Ja sitä lajia ei voida jäljentää.

Ensikerran kun haluatte sitä uutta "TYYDYTTÄVÄÄ" tunnetta, sanokaa Chesterfield.

Liggett & Myers Tobacco Co.

They "Satisfy"! — and yet they're Mild!

20 for 10¢

ENSILUOKAN

KAUPPATAVARAA

yleinen hinta ja hyvä palvelus, on meidän motto Tulkaa katsomaan, huomaatte sen todeksi

Union Pacific Coal Co.
HANNA, WYO.

Suomi Vatsapillereita

Nämä pillerit ovat parhaat parantamaan umpi ja maksataudin j. n. e. joista johtuu päänsärky, pyörrytys ja tahmea kieli. Ne pitävät vatsan kunnossa, jos nautitte yhden pillerin joka toinen eli kolmas ilta-maata menessä. Lähetetään postissa 25 s.

Lignell'in Suom. Apteekista.
P. A. Lignell Co. Superior, Wis.